

Comentariul poeziei Noaptea de decembrie scrisa de Alexandru Macedonski - a cincea parte

Cetatea Sfanta se dovedeste a fi pentru Emir o tinta de neatins, un ideal intangibil, o himera. In Meka patrunde, pana la urma drumetul pocit cel care mersese pe cai ocolite, in timp ce Emirul moare "sub jarul Pustiei", dar sufletul sau trece pragul "Mekai ceresti". Ceea ce vrea sa ne spuna macedonski, prin aceasta tulburatoare alegere, este ca in viata nu invinge, intotdeauna, valoarea si cinstea, ci, adeseori, nonvaloarea si impostura. Un adevar trist al vietii, de o mare valoare practica. In ciuda acestui deznodamant fatal, poemul nu are, insa un substrat pesimist intrucat concluzia pe care o lasa sa se inteleaga poetul este ca nu atingerea idealului este importanta, cat mai ales lupta pentru atingerea idealului, mergand pana la devotiune si spirit eroic de sacrificiu.

Noaptea de decembrie ne dezvaluie un donquijotism de conceptie si, de abia prin aceasta, intram in fondul problemei. Se pot face multe sinonimii si corespondente intre Noaptea de decembrie si Don Quijote al lui Cervantes. De fapt, viata si opera lui macedonski pot fi puse sub semnul lui Don Quijote, celebrul erou al lui Cervantes. Mesajul cel mai adanc al operei lui Cervantes este ca viata nu are sens si rost si nu merita sa fie traita, in absenta unui ideal.

Nu are importanta daca acest ideal este atins sau nu. Importanta este lupta pentru atingerea lui. Don Quijote moare fara sa o intalneasca pe Dulcineea sa. La fel, Emirul lui macedonski nu reuseste sa patrunda in Cetatea Sfanta. Soarta lui este asemantoare cu aceea a cavalerului Tristei Figuri. Dar, ceea ce ramane cu adevarat sublim, in comportamentul si conduita ambilor eroi, este lupta, exemplara, pentru atingerea idealului. Tot acest donquijotism de conceptie este drapat, in Noaptea de decembrie, in haine orientale.

Macedonski este, literar vorbind, Don Quijote al nostru, figura cea mai cervantesca din intreaga galerie a scriitorilor romani, asa cum a intuit, magistral, G. Calinescu, intr-un studiu despre Cervantes, din volumul *Scriitori straini*.

Spre deosebire de eroul sau, Macedonski a patruns, insa in Cetatea ideala a Poeziei. Sub raport formal, Noaptea de decembrie sufera de o anumita redundanta ca si *Luceafarul* lui Eminescu.

Unele reluari si repetitii obsedante, ce conduc, in chip inexorabil, spre o dilatare verbala si, fac, uneori, ca versurile sa sune in gol, provin si din tehnica predilecta la Macedonski, a leit-motivului, a "refrenului", cum o numea Tudor Vianu. Printr-o capodopera, aflata la confluenta romantismului si a curentelor literare moderne, Macedonski a realizat o "sinteza baroca".

Stilul Noptii de decembrie este un stil baroc, incarcat suprasaturat de podoabe, un stil de bijutier, ce presupune multa migala de un inegalabil rafinament artistic. Iar barocul sta, dupa cum ne trimite chiar etimologia termenului, sub semnul "stralucirii perlei".